

Polska gospodarka

polské hospodářství

Gospodarka II Rzeczypospolitej

- trudna sytuacja gospodarcza spowodowana połączeniem się trzech zaborów w II RP,
- Niestabilność związana z granicami państwa (konflikty graniczne)

Cechy gospodarki II RP:

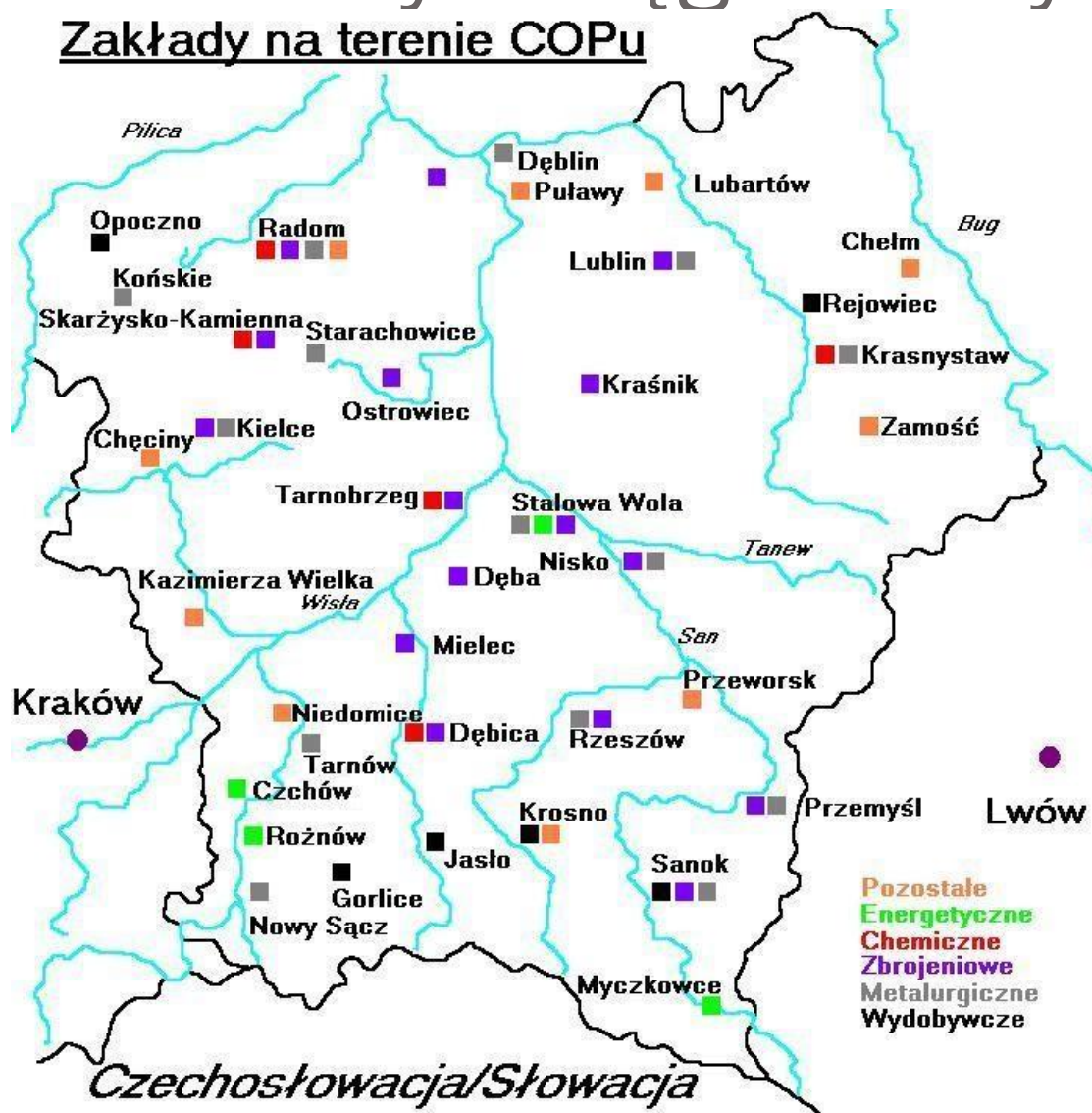
**wysoki udział
rolnictwa w
strukturze
zatrudnienia – na
początku
dwudziestolecia
międzywojennego
(*meziválečného
dvacetiletí*): **63,9%**;
pod koniec: **59%****

Cechy gospodarki II RP:

- **urbanizacja** (*koncentracje obywateli we miastach*) na bardzo niskim poziomie. W 1921 roku **25,9%** obywateli Polski mieszkało w miastach, a w 1939 roku **28,4%**
- wysokie **bezrobocie** (*nezaměstnanost*),
- **hiperinflacja** (*hyperinflace*) spowodowana zwiększoną emisją pieniądza przez kolejne rządy,
- próba wyrównania różnic gospodarczych wynikających z połączenia ziem z różnych zabiorów.

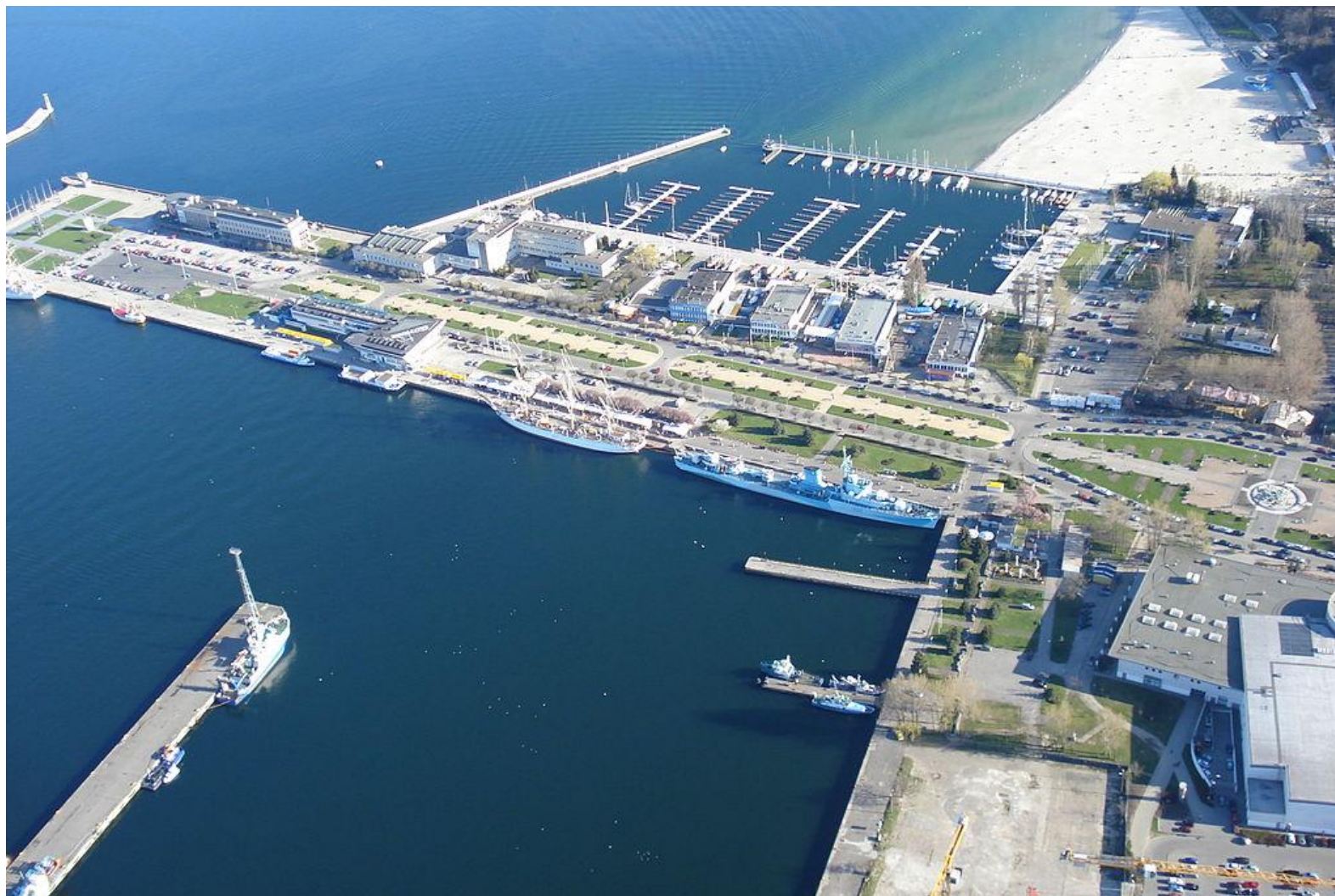
Centralny Okręg Przemysłowy (COP)

Zakłady na terenie COPu

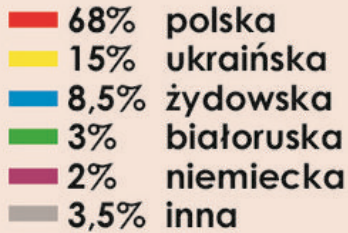
okręg przemysłowy przemysłu ciężkiego i zamieszkały przez 6 mln ludzi, budowany w 1936–1939

Port morski Gdynia

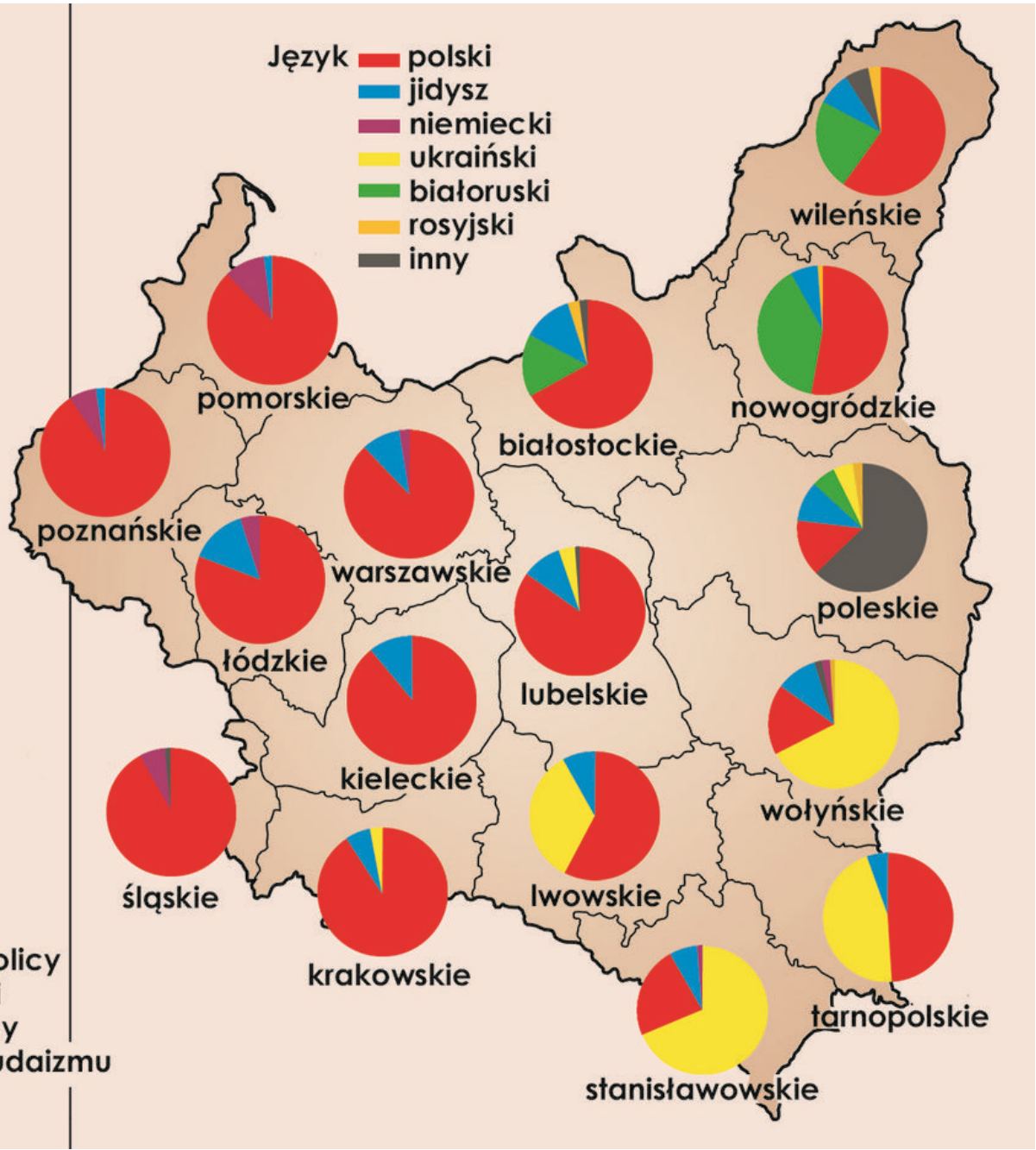
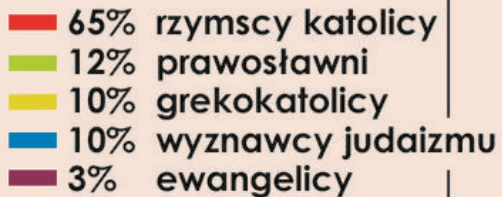

Narodowość

Wyznanie

Plan Piętnastoletni

- plan rozwoju gospodarczego zaproponowany przez ministra skarbu Eugeniusza Kwiatkowskiego podczas drugiego posiedzenia Sejmu dn. 2 grudnia 1938 r.

WIELKI ZRYW NARODU POLSKIEGO

KU WIELKOŚCI I POTĘDZE RZECZYPOSPOLITEJ

15-LETNI PLAN ROZBUDOWY POLSKI

W LATACH:

1939-1942

OSIĄGNIEMY NAJWYŻSZĄ DOSKONAŁOŚĆ SIŁ OBRONNYCH

1942-1945

ROZBUDUJEMY NA WIELKA SKALĘ KOMUNIKACJE

1945-1948

PODNIESIEMY NA NAJWYŻSZY POZIOM ROLNICTWO I OSWIATĘ

1948-1951

ROZBUDUJEMY MIASTA I SPOTĘGUJEMY ROZWOJ PRZEMYSŁU

1951-1954

WYROWNAMY STAN GOSPODARCZY CAŁEJ POLSKI

Niezależnie od tego planu, we wszystkich wyżej wymienionych i innych dziedzinach, pójdziemy z roku na rok wielkimi krokami naprzód,

bo chcemy i musimy prześcignąć inne narody i państwa.

- **Faza I:** 1939-1942 - rozbudowa sektora obronnego,
- **Faza II:** 1942-1945 - rozwój transportu: sieci drogowej i kolejowej, sieci mostów, przemysłu samochodowego, kolejowego i lotniczego,
- **Faza III:** 1945-1948 - rozwój rolnictwa: melioracja, rozwój szkolnictwa wiejskiego powszechnego i zawodowego,
- **Fazy IV i V:** 1948-1954 - urbanizacja i uprzemysłowienie Polski, wyrównywanie różnic w poziomie życia w różnych regionach kraju (zatarcie różnic pomiędzy Polską "A" i "B").

Gospodarka po wojnie:

- ok. **38%** wartości majątku narodowego zniszczono,
- z rąk Niemców zginęło **ok. 6** mln obywateli Polski,
- liczba osób zabitych przez Armię Radziecką lub zmarłą w ZSRR jest szacowana na od **0,5** do **1,5** mln Polaków,
- liczba ludności Polski w 1945 roku wynosiła **23,9** mln (stan z 1939 roku - **34,8** mln)
- **35%** budynków przemysłowych oraz **52%** urządzeń elektrycznych zostało zniszczonych w wyniku działań wojennych.

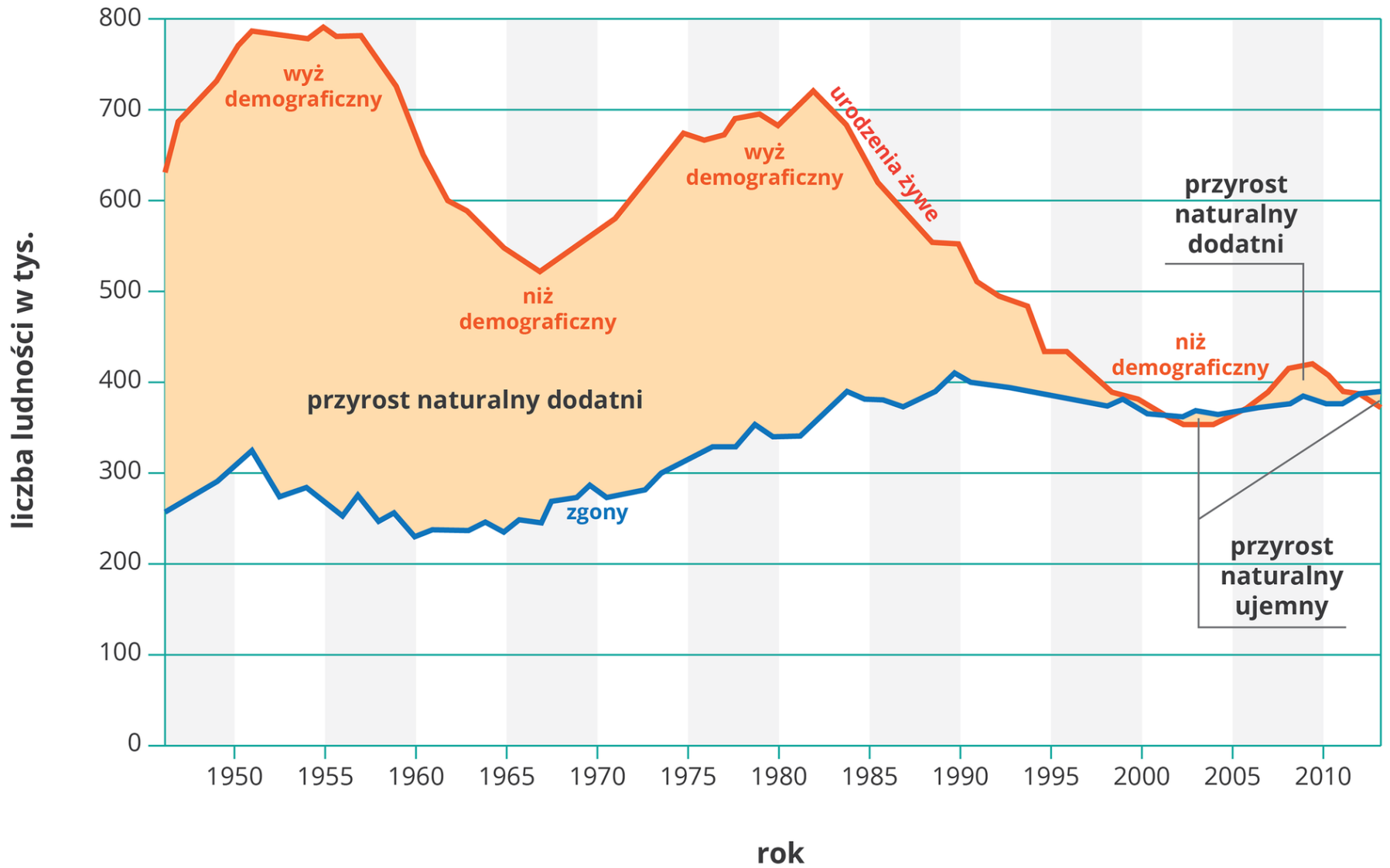
Ziemie Odzyskane (Znovuzískaná území)

PIERWSZA FALA PRZESIEDLEŃ W LATACH 1944-46

Przyrost naturalny w Polsce w latach 1946-2013

Gospodarka PRL:

- trzyletni Plan Odbudowy Gospodarki 1947-1949,
- sześćioletni Plan Rozwoju Gospodarczego i Budowy Podstaw Socjalizmu realizowany w latach 1950-1955,
- pięcioletni Plan Rozwoju Gospodarki obejmujący lata 1956-1960
- **gospodarka centralnie planowana** (*centrálně plánované hospodářství*) - system gospodarczy, w którym decyzje dotyczące produkcji i inwestycji zawarte są w planie sformułowanym przez władze centralne, zwykle przez agencję rządową; przeciwieństwo **gospodarki wolnorynkowej** (*tržní ekonomika*),
- upaństwowienie gospodarki (*znárodnění*).

- Blok Wschodni (*Východní blok*); **demoludy**,
- realny socjalizm,
- **eksport** (vývoz) – wywóz towaru,
- **import** (dovoz) – sprowadzanie towaru.

Władysław Gomułka (1905 – 1982)

- I sekretarz KC PZPR (Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej) w latach 1956 -1970

Edward Gierek (1913 – 2001)

- I sekretarz KC PZPR w latach 1970 – 1980
- okres jego rządów wspomina się, jako czas dobrobytu; ostatecznie rządy zakończone załamaniem gospodarczym

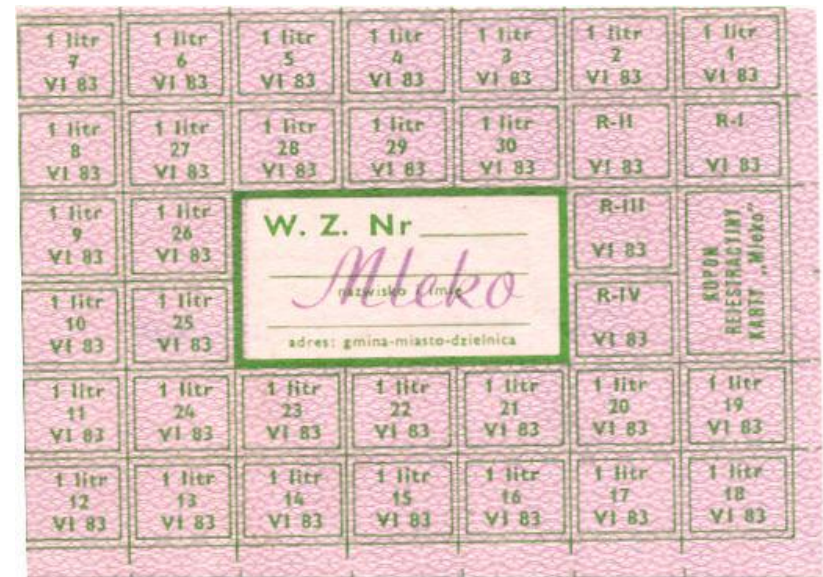

Reglamentacja towarów w Polsce Ludowej (přídělový systém)

- obowiązujący w latach **1944–1949, 1951–1953** oraz **1976–1989**) system kontroli dystrybucji towarów za pomocą wydawanych kart (kartek) (*přídělové listky*)

Mąka
1000 g
XI 82

Cukierki
250 g
XI 82

Cukier
500 g
XI 82

Cukier
1500 g
XI 82

Papierosy
6 pacz.
XI 82

P. zbożowe
1000 g
XI 82

W. Z. Nr _____

Papierosy
6 pacz.
XI 82

Proszek
200 g
XI 82

_____

nazwisko i imię

Alkohol
1 but.
XI 82

_____

adres: gmina-miasto-dzielnica

Proszek
100 g
XI 82

R-PIII
10
XI 82

Tłuszcze
375 g
XI 82

Czekolada
100 g
XI 82

R-PIII
20
XI 82

Mięso 500 g 1989-8	Mięso 300 g 1989-8	Mięso 300 g 1989-8	Mięso 300 g 1989-8
			Mięso 200 g 1989-8
Rezerwa 3 1989-8	Woł., Ciel. z kością 300 g 1989-8	Woł., Ciel. z kością 400 g 1989-8	Mięso 200 g 1989-8

Struktura zatrudnienia:

- ***makroekonomicznym*** – podział ludności według zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki, zależy od poziomu rozwoju gospodarczego państwa;
- ***mikroekonomicznym*** – podział zatrudnienia w danym zakładzie pracy, np. pod względem posiadanego wykształcenia lub rodzaju wykonywanej pracy.

Zatrudnienie w poszczególnych sektorach gospodarki:

- lata 50. - rolnictwo **57,2%**, przemysł **23%**, usługi **19,8%**,
- lata 70. – rolnictwo **48%**, przemysł **28,9%**, usługi **23,1%**,
- lata 80. – rolnictwo **38,6%**, przemysł **34,2%**, usługi **27,2%**

Przedsiębiorstwo Eksportu Wewnętrzznego „Pewex”

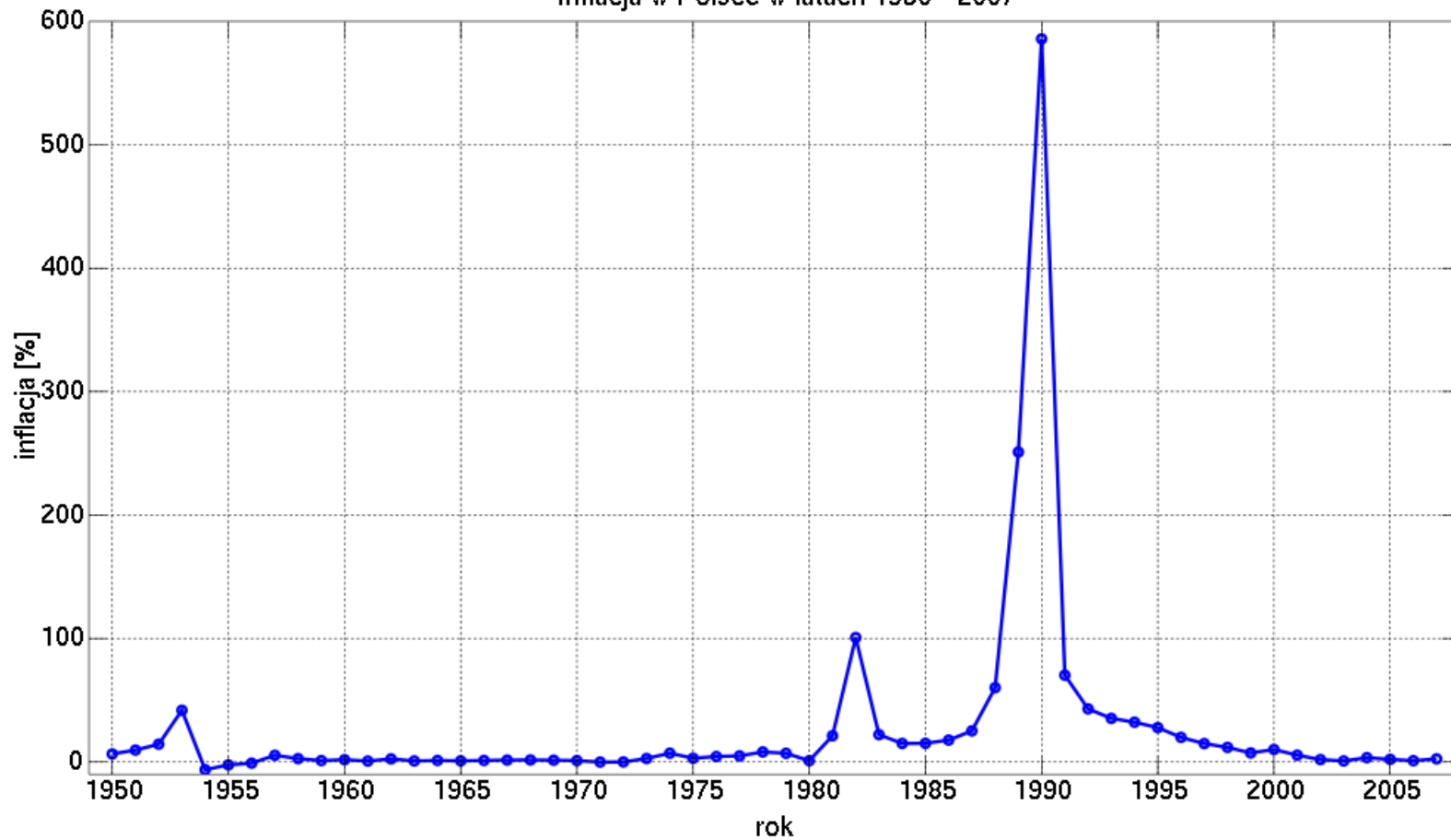
- przedsiębiorstwo państwowe z siedzibą w Warszawie, prowadzące sieć sklepów i kiosków walutowych w PRL

Lata 1980–1989:

- załamanie gospodarki,
- masowe protesty zakładów pracy,
- wprowadzenie stanu wojennego 13.12.1981 r.,
- stagnacja po zniesieniu stanu wojennego (22.07.1983 r.),
- 80% produktów było niedostępnych na rynku.

Inflacja w Polsce w latach 1950 - 2007

Pytania

- Co oznacza słowo „urbanizacja”?
- Czym przejawia się inflacja?
- Czym był PEWEX?
- W jaki sposób wprowadzono reglamentację towarów?

Transformacja gospodarczo – ustrojowa:

Oparta głównie na Planie Balcerowicza, który zakładał:

- reformę finansów państwa w celu odzyskania równowagi budżetowej;
- wprowadzenie do gospodarki mechanizmów rynkowych poprzez uwolnienie cen i wprowadzenie sztywnego kursu złotówki do dolara;
- zmianę struktury własnościowej gospodarki poprzez prywatyzację i zniesienie ograniczeń w obrocie nieruchomościami.

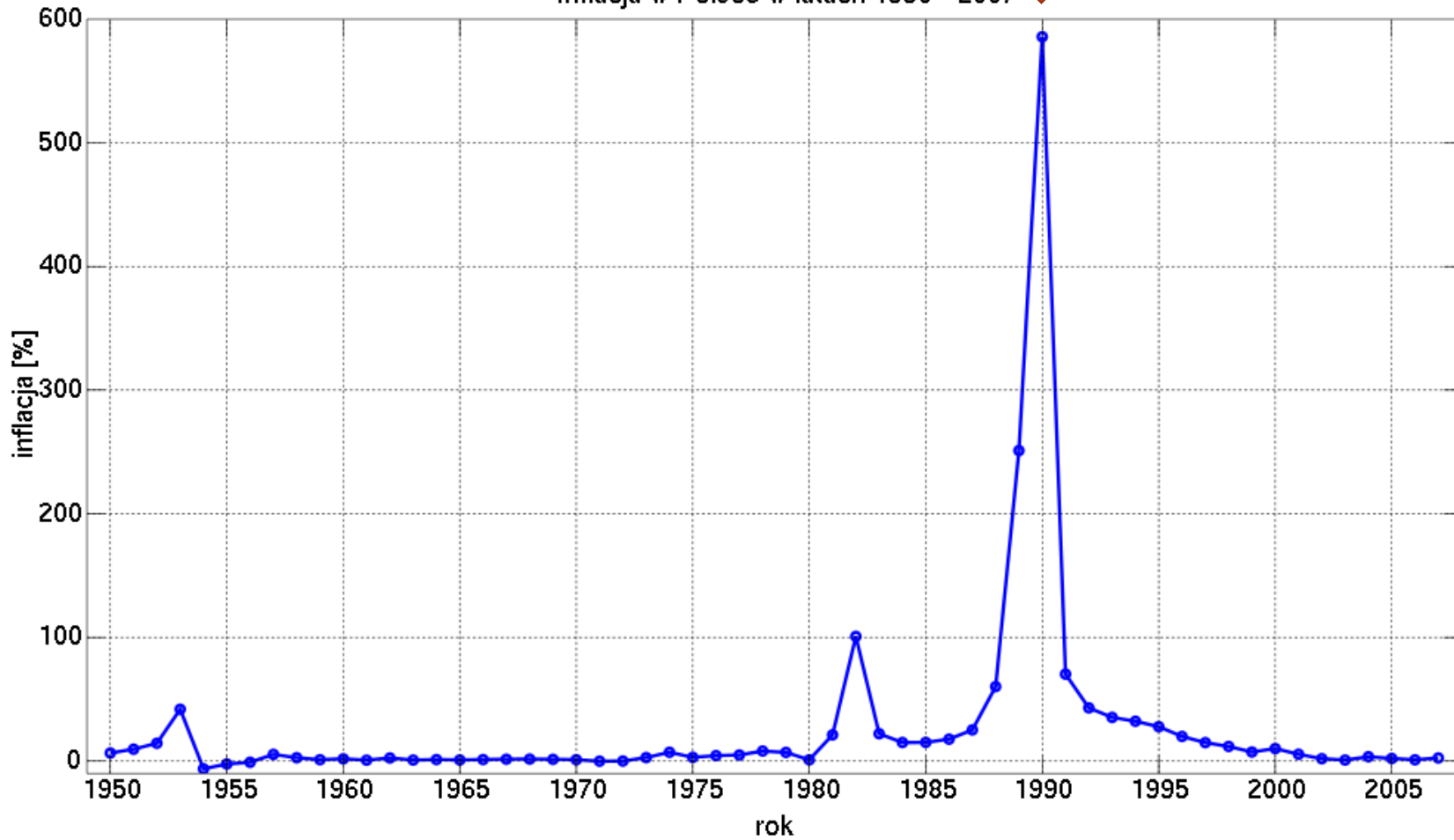

L. Balcerowicz – minister finansów w latach
1989-1991

WOW!

Inflacja w Polsce w latach 1950 - 2007

Na skutek planu nastąpiło:

- obniżenie inflacji i deficytu budżetowego (*rozpočtový schodek*),
- zwiększenie bezrobocia (likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolniczych itp.),
- pogorszenie się sytuacji materialnej biedniejszej części społeczeństwa.

Balcerowicz musi odejść!

slogan polityczny używany w Polsce na przełomie XX i XXI wieku przez przeciwników szeregu reform ustrojowych i gospodarczych, z którymi jest kojarzony Leszek Balcerowicz.

Rok	Polska	Czechy
1990	-9,68%	-1,20%
1991	-7,02%	-11,61%
1992	+2,51%	-0,51%
1993	+3,74%	+0,06%
1994	+5,29%	+2,22%
1995	+6,95%	+5,94%
1996	+6,00%	+4,16%
1990-96	+6,61%	-1,94%

Dynamika PKB

(hrubý domácí produkt)

wybranych krajów, obliczonego

według parytetu siły nabywczej (*parita kupní síly*)

**ekonomické ukazatele –
wskaźniki ekonomiczne**

Dynamika liczby zatrudnionych w wybranych krajach

Okres	Polska	Węgry	Czechy	Rosja	Ukraina	Białoruś
1990–96	-15,3%	-26,2%	-10,2%	-12,3%	- 8,4%	-16,1%

Stopa bezrobocia (*míra nezaměstnanosti*) w wybranych krajach

Rok	Polska	Czechy	Słowacja
1991	12,2%	3,8%	9,6%
1992	14,3%	2,6%	10,6%
1993	16,4%	3,2%	13,9%
1994	16,0%	3,2%	14,5%
1995	14,9%	3,1%	14,8%

Inflacja na koniec roku w wybranych krajach

Rok	Polska	Czechy	Słowacja
1989	640,0%	1,5%	1,5%
1990	249,0%	18,4%	18,4%
1991	60,4%	52,0%	58,3%
1992	44,3%	12,7%	9,2%
1993	37,6%	18,2%	24,8%

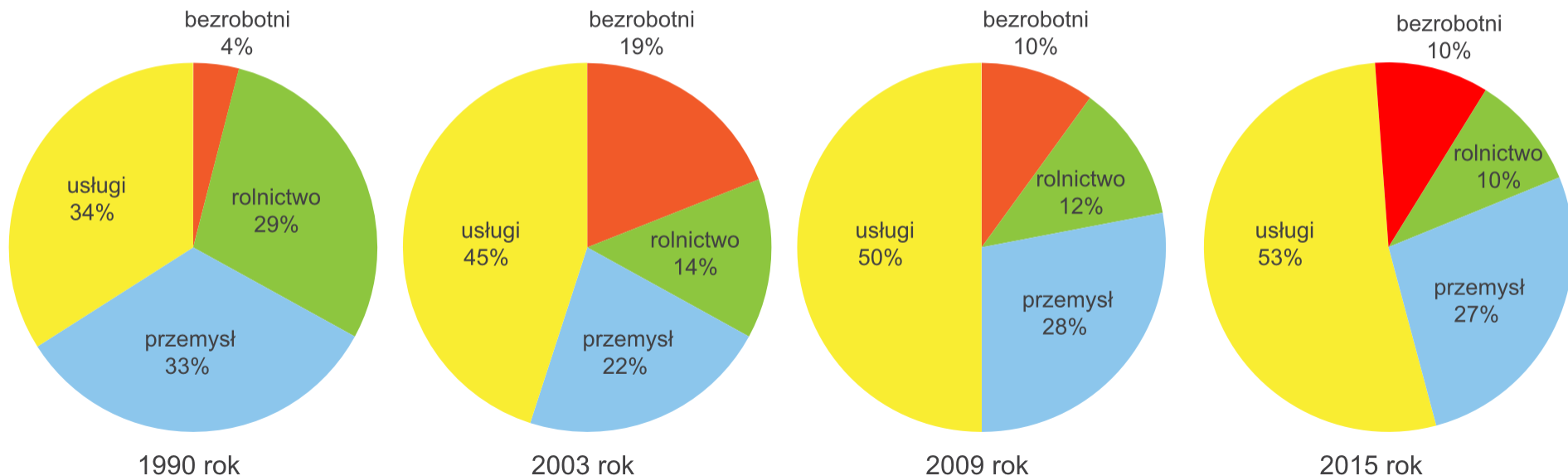
Denominacja złotego w 1995 roku

Przykładowe ceny w 1994 roku

Artykuł	Cena (PLZ)
jajko (szt.)	2 200
mleko 3,2% (1 l)	5 500
szynka (kg)	128 000
cukier (kg)	9 500
mąka poznańska (kg)	6 300
wódka Krakus (0,5 l)	71 500

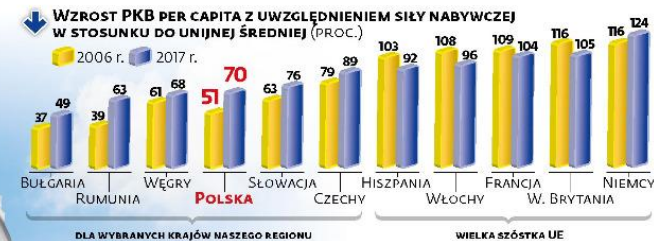
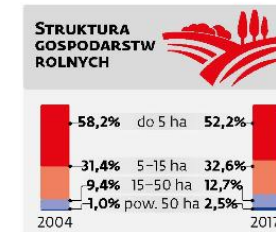
- reforma walutowa wprowadzająca w Polsce 1 stycznia 1995 nową jednostkę pieniężną o nazwie „złoty” i symbolu PLN, która zastąpiła „starego złotego” (PLZ). Jeden nowy złoty odpowiada 10 000 starych złotych.

Zmiany stopy bezrobocia na tle zmian struktury zatrudnienia w Polsce

- *struktura zaměstnanosti* – struktura zatrudnienia
- *míra nezaměstnanosti* – stopa bezrobocia
- *nezaměstnaný* – bezrobotny
- *průmysl* – przemysł
- *služby* – usługi
- *zemědělství* – rolnictwo

Polska w Unii Europejskiej

Źródła: Główny Urząd Statystyczny, Eurostat, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Polska jako beneficjent środków unijnych

Transfery finansowe Unia Europejska – Polska

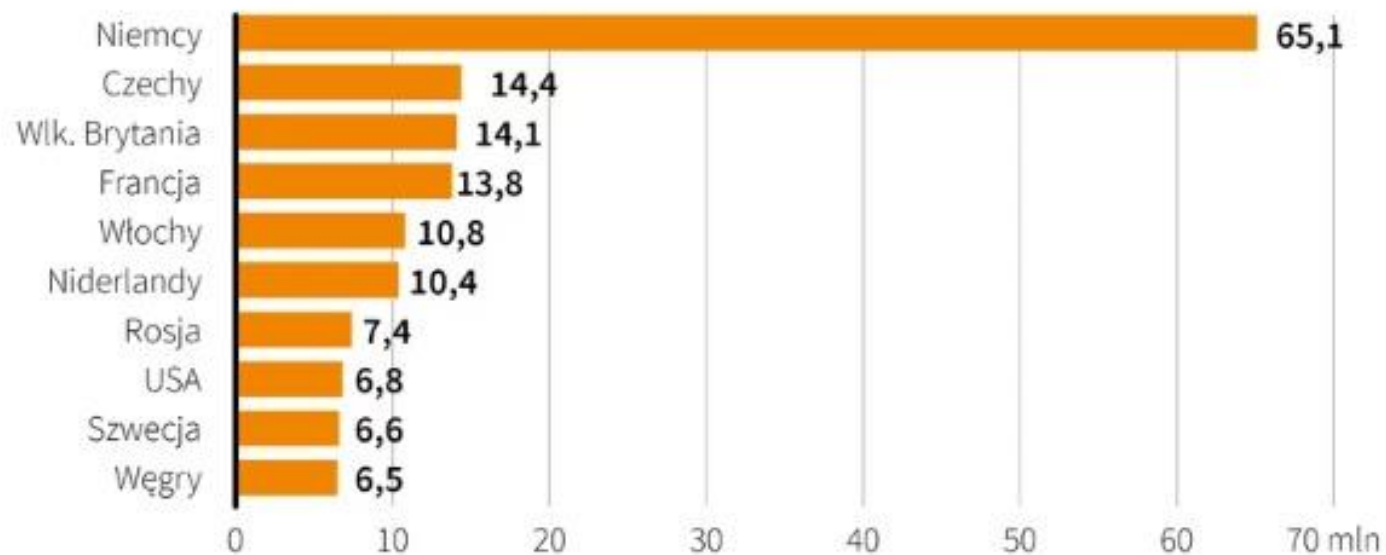
Źródło: <http://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/unia-europejska/transfery-finansowe-polska-ue>

Kilka słówek 😊

- *příjemce* - beneficjent
- *plátce* – płatnik
- *finanční podpora* – wsparcie finansowe
- *finanční prostředky EU* – środki finansowe UE
- *dotace* - dotacja

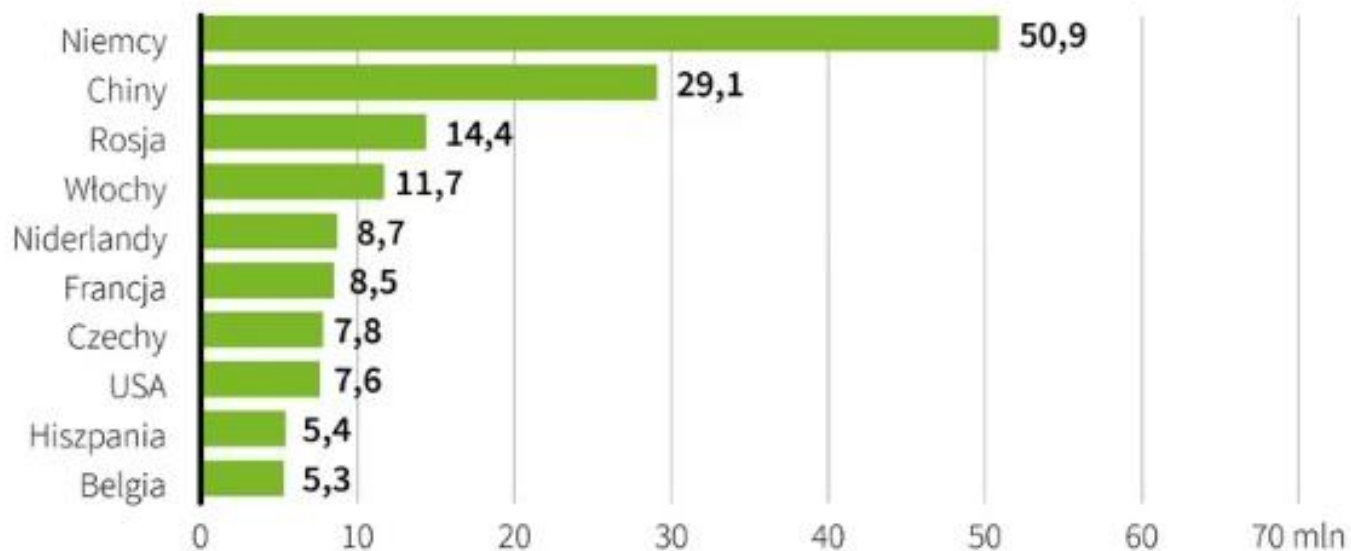
EKSPORT

Dane w milionach euro

IMPORT (WG KRAJU POCHODZENIA)

Dane w milionach euro

Korpomowa

- korpomowa to slang używany przez pracowników korporacji (i nie tylko)

- **ASAP** (ang. *as soon as possible*) – tak szybko, jak to możliwe; (*Muszę mieć to asap, inaczej będzie fakap!*),
- **Fakap** – (ang. *fuck-up*) – w korporacji jest to określenie na zawalenie jakiejś sprawy (*Jolka znowu zaliczyła fakapa, dobrze jej tak!*),
- **Fidbak** (ang. *feedback*) – informacja zwrotna; (*Nie dostałem jeszcze fidbaku w sprawie tego produktu.*),
- **Fokus** (ang. *focus*) – częściej używane w formie czasownika **fokusować się**; (*Sfokusuję się na tą sprawą.*),

- **Kejs** (ang. *case*) – to najogólniej rzecz ujmując sprawa, którą mamy załatwić, (*Iwonka, miałaś kiedyś takiego kejsa? Nie wiem jak to załatwić...*),
- **Mieć kola** – (ang. *call*) mieć zaplanowaną służbową rozmowę telefoniczną lub wideorozmowę; (*Muszę kończyć, mam kola na 9.00.*),
- **Target** – cel, np. sprzedażowy; (*Premii nie będzie, nie wyrobiliśmy targetu.*),
- **Task** – zadanie do wykonania; (*Ciągle mi jakieś taski wpadają, nie dadzą żyć człowiekowi!*),

- **Ołpenspejs** (ang. *openspace*) – duża, otwarta przestrzeń biurowa; (*Ciiiicho! Nie mów tego głośno na ołpenspejsie.*),
- **Dedlajn** (ang. *deadline*) – oznacza ostateczny termin; (*Mam dedlajn na jutro, muszę to ogarnąć!*);
- **Meltdałn** (ang. *Meltdown*) – załamanie nerwowe; (*Marta rano miała meltdałn, nie podchodź na razie do niej.*)

Dziękuję za uwagę.

Bibliografia

- <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/;4575023>
- <https://www.imf.org/en/Publications/SPROLLs/world-economic-outlook-databases#sort=%40imfdate%20descending>
- <https://www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/artukul/bezrobocie-w-sierpniu-wynioslo-8-5-proc-,227,0,2149859.html>
- <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rzeczypospolitej-polskiej-2016,2,16.html>
- <https://www.wnp.pl/finanse/liczba-banknotow-w-polsce-podwoila-sie-w-ciagu-dekady,355454.html>
- <https://www.wnp.pl/rynki-zagraniczne/popyt-konsumpcyjny-napedzil-polski-import,317330.html>
- https://www.youtube.com/watch?v=3Q_5mK_dQU